

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Feloldó szerkesztők háborúban léte alatti a szerkesztésért felelős: **PURIÉSZ MÁR.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónap 1 " 20

Mire való a holnapi közgyűlés?

Makó, július 26.

Mi, a kik ismerjük nálunk a pártpolitikai élet apró titkait, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a holnapi napra kitűzött rendkívüli közgyűlés, melynek egyik tárgys a megsemmisített központi választmány újra alakítása, szintén ilyen pártpolitikai célt szolgál. Eltekintve attól, hogy a közgyűlés tagjainak egy része hadba vonult, éppen most van az az idő — a szorgos nagy idő — mely minden gazdát dologba állít s így — mondhatnók — a képviselő tagjainak ötven százaléka éppen ez okból hiányozni fog.

Hiába! A polgármester ur, dacára ama székfoglaló beszédjébeni kijelentésének, hogy ő felülemelkedve minden pártpolitikán, a közne s a város jól felfogott érdekeinek fog csak szolgálni, akaratlanul, vagy akaratlan magára hagyta huzatni a politika kényszerzubbonyát s így megbéklyózva szinte kihívóan szolgálja a pártpolitikai célokat. Arra nem gondolt polgármesterünk, hogy ezen célzatos intézkedése önként felidézi az elfogulatlanok előtt ama kérdést, hogy miért kell úgy kutyafuttában sietni a központi választmány megalakításával, holott az országgyűlési képviselő választások a béke megkötése után félévvel van kitolva. Vagy talán a polgármester ur biztos jeleit látja annak, hogy a béke hamarosan megkötetik, de hiszen ebben az esetben is kerek hat hónap áll rendelkezésére, hogy a központi választmány megalakíttassék. S ha már így kellett sietni vele, miért nem egy olyan hétvégi napra tűzött ki a közgyűlés, amely napon ha már a közgyűlés kedvéért haza is jön a gazdálkodó ember, csak azért teszi, mert hét vége lévén, az esti órákban úgy is haza jönne? Miért lett éppen a keddi napra kitűzve a közgyűlés, amikor azal mindgyükönk tisztába lehet, hogy ha a gazda ember hétfőn hajnalban kimegy a tanyára, ott elkezd a heti munkát, hát az a gazda senki fia kedvéért haza nem jó ugyanazon nap estéjén, vagy másnap reggel a tanyáról?

Ugye tisztelt Polgármester ur, hogy csak kilóg a lóláb. Holott most, amikor ezen nehéz, részben dicsőséges, részben könnyeket kicsaló időkben mindenki, pártpolitikai tekintetek nélkül ki veszi részét amaz óriási küzdelemből, melynek sikeres eldőlte az életet jelenti számunkra, kár

ilyen kiesinyes pártpolitikai heccelődésekkel bosszantani a kedélyeket, mert az ilyen ténykedés

nem a szépség, de a csunyaság flastroma a mostani idők dicsőséges egységességén.

katasztrófa nem esik túl a lehetőség határain.

Csapatunk felfarthatatlanul nyomulnak Cholm és Lublin ellen

A Visztula és a Bug között változó hevességgel folynak a küzdelmek a rendkívül fontos cholm—lublin—iwangorodi vasuti vonal birtokáért. Az általános helyzet itt változatlan. József Ferdinánd főherceg serege szüntelen nagyszámu orosz foglyot szolgáltat be. Eközben az oroszok a szövetségesek északon lefolytatott nagy operációját a Bug felső folyásánál és a Pruth és Dnyeszter között szárnytámadásokkal igyekeznek hátráltatni. Az oroszok támadásait nagy veszteségeik mellett visszautasítottuk, kísérletezéseik mindenütt kudarcot vallottak. A kelet-galiciai hárévonalon aránylagos nyugalom van.

Az isonzói csata

Basel, július 26.

Egész Olaszország figyelme nagy várakozással fordul a karinthiai és görzi hídfőnél történő események felé. Feszülten várják az Isonzó-front áttörését és nem titkolják, hogy ha most nem sikerülne, akkor sokáig kell majd rá várakozni, mert szükségessé válna az erők átcsoportosítása és az osztrák-magyar csapatok később — a keleti harctéren elért sikerek után — még megerősítéseket is kaphatnának. Minden arra vall, hogy az Isonzónál kifejlődött harcok hallatlan elkeseredéssel folynak és az olasz főparancsnokság mindent elkövet, hogy jelentékeny sikert érheszen el.

Verjük az olaszokat az Isonzo mentén

A nagy Isonzo-csata hetedik napján egyre nagyobb hevességgel folyik az ütközet. Az olaszok támadásai ma elérték azt a fokot, amelynél hevesebbek aligha lehetnek. Az a tény, hogy az összes ellenséges támadásokat véresen visszavertük, legjobb kilátásokkal kecsegtet bennünket a döntést illetően. Mialatt az alsó Isonzónál álló seregeink a heves olasz támadásokat mindenütt visszaverték, azalatt tengerészetiünk bravuros támadásokat kezdett az olasz keleti tengerpart ellen, százhatvan kilométer hosszúságban és több helyen sikeresen lötte a vasuti vonalat.

Újabb sikereink az északi harctéren

Heves olasz támadások a doberdói fensik ellen

Repülőink bombázták Veronát

Budapest, július 26.

Orosz hadszíntér:

Sokaltól délre csapatunk hídfőinkre nézve a Bug keleti partján értékes támaszpontot foglaltak el, mely alkalommal 1200 fogoly és két géppuska jutott kezünkre. Grubieszowtól északnyugatra német erők újból tért nyertek. Arévonalnál többi részen nem állott be helyzetben változás.

Olasz hadszíntér:

Doberdói fensik széle körül folyó harc újból feléledt. Olaszok egész arévonalon éjjel-nappal szakadatlanul legnagyobb hevességgel támadtak, de az újabb erők és áldozatok igénybevétele hiábavaló volt. Ellenség csak átmenetileg ért el helyi sikereket. Ma szürkületkor eredeti állások kivétel nélkül újból a hős védők birtokában voltak. Görzi hídfő ellen az ellenség nem kísérelt újból támadást. Görzi grófságban ellenséges tűzéréség ma reggel ismét tömegtámadást indított. Krn vidékén tegnap délután egy ellenséges támadást kizűtusával és közáporral visszavertük s a visszavonuló olaszok ágyutűzünkben súlyos veszteségeket szenvedtek. Egyik repülőnk Veronára bombát dobott. Karinthiai és tiroli határon nem történt jelentősebb esemény.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A tegnapi hivatalos jelentések

Orosz hadszíntér:

Az orosz hadszíntéren a tegnapi nap viszonylag nyugodtan telt el. Csapatunk Iwangorodnál az ellenség néhány gyöngye előretörését visszautasították. Krilevtől délre meghusítottuk az oroszoknak azt a kísérletét, hogy a Bugon átkeljenek. Egyébként a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A görzi grófságban az ellenség tegnap egész napon át erős ágyutűzésre szoritkozott. A doberdói fensik szélén állásaink ellen intézett kétségbeesett éjjeli támadások az olaszok súlyos veszteségei mellett ismét összeomlottak és mitse változtathattak azon, hogy a partvidéki arévonál megrohanása hiábavaló.

Höfer altábornagy,

Döntő harcok az északi harctéren

Rotterdam, július 26.

A „Vaderland“ a legyelországi hadieseményekkel foglalkozván, azt írja, hogy Varsónak Iwangorodtól történt elvágása folytán fenyegető kard lebeg Oroszország fölött. A cári birodalom helyzete éppen nem irigylésre méltó.

Krisztília, július 26.

A „Morgenbladet“ katonai munkatársai a hadi helyzetről a következőket írja: Az északi arévonalon, Mitaunál, a Dubissánál és a Nyemennél is folytatták a németek előnyomulásukat. Ha sikerül Dünaburgig vagy Vilmáig, a Varsó—Pétervár-i vasutnak itt említett mindkét pontjág előnyomulniok, akkor az oroszok lengyelországi helyzete oly súlyossá válik, hogy a legóriásabb arányu

Az új lisztárak

A buza- és rozsliszt maximális ára

A kormány ma rendeletet bocsátott ki, mely egyrészt a közfogyasztásra szánt buza- és rozsliszt előállítását és forgalombahozatalát szabályozza, másrészt pedig megállapítja a buza- és rozsliszt legmagasabb árát. Az első rendelet szerint a malmoknak a két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenkint 75 kiló súlyminőségű búzát 78 százalékra kell kiörölni s ebből legfeljebb a következő három fajta lisztet szabad előállítani:

finom, azaz a régi típusú nuliszt liszt minőségének megfelelő tézslisztet a megörlés alá vett buzamennyiség összsúlyának legfeljebb 15 százaléka erejéig, a mely lisztmennyiségbe beszámítandó a malom által esetleg előállított dara is: főzlisztet, mely nem durvább a régi típusú 2. számmal jelzett lisztnél, a megörlés alá vett buzamennyiség összsúlyának további 25 százaléka erejéig; egy fajta kenyérlisztet oly mennyiségben, hogy a liszt-fajták együttesen a megörlés alá vett buzamennyiség összsúlyának 75 százalékát adják. Egy minőségű lisztet (sima örlésű) másnak, mint a 6. §-ban említett vándorlómalmoknak, előállítani tilos. A hektoliterenkint 70 kiló súlyu rozsból a megörölt mennyiség 80 százaléknak megfelelő egységes minőségű lisztet kell előállítani. A rendelet ezután a különböző kivételeket részletezi. A vámkülföldről behozott buza- és rozsliszt készletek forgalombahozatalára és a behozott készletek elárúsítására a kereskedelmi miniszter esetről-esetre ad engedélyt.

A másik rendelet, melyet a hivatalos lap mai száma közöl a buza és rozskorpáért követelhető maximális árakat állapítja meg:

A finom buzaliszt és dara a Duna jobb partján, a Duna balpartjának hét vármegyéjében, a Duna-Tisza-köz egy részén, a Tisza jobb partján, Krassó-Szörény vármegyében 77 korona 50 fillér (100 kilogrammonként), a Duna balpartjának másik részén, Budapesten, Sáros és Szepesben és a Királyhágón tul 78 korona, a Duna-Tisza-köz másik részén, a Tisza balpartján, a Tisza-Maros szögén 77 korona és Fiumében 78 korona 50 fillér.

A buza főzliszt: a Duna jobbpartján, a Duna balpartjának egy részén, a Duna-Tisza-köz egy részén a Tisza jobb partján, Krassó-Szörényben 59 korona 58 fillér; a Duna balpartjának másik részén, Budapesten, Sáros és Szepesben, valamint a Királyhágón tul 60 korona. A Duna-Tisza-közén, a Tisza balpartján, a Tisza-Maros szögén 59 korona Fiumében 60 korona 50 fillér.

A buzakenyérliszt: a Duna jobbpartján és balpartjának egy részén, a Duna-Tisza-közének egy részén, a Tisza jobbpartján és Krassó-Szörényben 41 korona 47 fillér; a Duna balpartjának másik részén, Budapesten, Sáros és Szepes vármegyékben és a Királyhágón tul 42 korona 24

fillér; a Duna-Tisza-közén, a Tisza balpartján, a Tisza-Maros szögén 40 korona 66 fillér, Fiumében 43 korona.

A buza- és rozskorpa, valamint mindennemű örlésű hulladékok maximális ára mindenütt 18 korona.

A rozsliszt: a Duna jobbpartján és balpartjának egy részén, Budapesten, a Tisza-Maros szögén, Krassó-Szörényben és a Királyhágón tul 42 korona 24 fillér. A Duna balpartjának másik részén, Sáros és Szepes vármegyékben 42 K., másik részén, Sáros és Szepes vármegyékben 42 K. 86 f., a Duna-Tisza-közének egy részén, a Tisza jobbpartján és balpartjának egy részén 41 K. 61 fillér., a Duna-Tisza-közének másik részén, a Tisza balpartjának egy részén 40 K. 99 fillér és Fiumében 43 korona 49 fillér. A maximális árak ma lépnek életbe. Aki buzalisztért vagy rozslisztért a megállapított legmagasabb árnál magasabb árat, a vagy a legmagasabb áron felül a jelen rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, ígértet vagy adat, a maga vagy harmadik személy javára, ugyisintén az is, aki ily lisztért a megállapított legmagasabb árnál magasabb árat, vagy a legmagasabb áron felül a rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást ígér vagy szolgáltat az eladó vagy harmadik személy részére, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az új termés

A legújabb hivatalos termésjelentés

A most megjelent termésjelentés szerint a legutóbbi szeles és esős időjárás kedvezőtlen volt a buza betakarításának a munkáira és ez az oka annak, hogy a sok helyen már megindult eséplést is abba kellett pár napra hagyni. A nagyobbára még kereszttekben álló tulértt buzakéveket a szélvihar sok helyen szétszórta: a bőséges esőzések is nagyon átáztatták a keresztteket. Ezek a körülmények okozták, hogy a legutóbbi termésjelentés szerint két héttel ezelőtt mutatkozott 45.97 millió métermáza buza terméskilátás a legutóbbi adatok szerint mintegy 1.00 millió métermázssal kedvezőlenebb.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben a buza vetésterülete a kiszántások figyelembe vétele után 5,875.979 kat. hold. Ezen a területen holdanként átlag 7.65 métermáza, összesen mintegy 44,950.000 métermáza buzatermés remélhető.

A roz aratását az ország nagy részében már befejezték, csak a legmagasabb fekvésű hegyvidéken van még folyamatban ez a munka. A jelentés szerint a kedvezőtlen időjárás folytán a kataszteri holdanként átlag 6.87 métermáza vagyis összesen mintegy 12,700.000 métermáza rozstermés remélhető.

Az őszi árpa aratását mindenütt befejezték és eséplése javában folyik. Vetésterülete 2,003.586 kat. hold. Ezen a területen kataszteri holdanként átlag 6.45 métermáza vagyis összesen mintegy 12,930.000 métermáza árpatermés remélhető.

A zab az alföldi és dombvidékeken beérett és az aratást is megkezdték. A zabvetés területe 1,877.054 kat. hold. Ezen a területen kataszteri holdanként átlag 6.60 métermáza vagyis összesen mintegy 12,390.000 métermáza zabtermés várható.

A tengeri vetések az utóbbi időben országszerte lényegesen javultak, úgy, hogy a terméskilátások ezidő szerint mindenütt jóknak mondhatók. Kedvező időjárás esetén általában jó termésre van kilátás.

A burgonya, a cukorrépa is lényegesen javultak. A bab fejlődése is mindenütt jó: jó közepes termésre van kilátás. Az egyéb hüvelyesek is a kedvező időjárás folytán szépen fejlődtek: a terméskilátások általában jók.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Jul. 27. Kedd. Róm. kath. és Protest. Pantaleón Görögország jul. 14. József pk. Nap kel 4 óra 30 perckor, nyugszik 7 óra 41 perckor.

Időjárás. Hősüllyedés és sok helyütt eső vagy zivatar várható. Sürgönyprognózis: hűvösebb, sok helyütt espadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 17-22 C° fok.

— A vetőmag termelése. Félhivatalosan jelentik: A lóhere és lucernamagtermés biztosítása érdekében Ghillány Imre báró földmivélsügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amellyel a kincstári birtokok igazgatóit felszólítja, hogy mindenütt, ahol a magtermés sikeresnek mutatkozik s a hol a takarmány viszonyok ezt megengedik, a lóherét és a lucernát hagyják meg magnak. Mivel a háboru kitorése óta az exportáló országoktól egészen el vagyunk zárva, magunknak kell gondoskodnunk a szükséges vetőmag termeléséről. Magánbirtokok is jól tennék, ha ezt a példát ott, a hol célirányosnak látszik, követnék, mert a lóhere, de különösen a lucernamag a jövő ősszel előreláthatóan igen nagy keresletnek fog örvedeni. Ugyanilyen tartalmu felszólítást kaptak a gazdasági felügyelőségek is.

— Sebesültjeink és halottaink. A hadvezetőség által kiadott legutóbbi veszteségi kimutatás a következő makói, illetve csanád-megyeyi katonák neveit tartalmazza: Sévity Áron 16. huszárezred 6. sz. Battonya hadifogoly, Szabó György 4. huszárezred 3. sz. Makó hadifogoly, Szabó József 3. huszárezred 3. század Csanádapáca meghalt, Szöllösi János 3. huszárezred 2. század Nagymajláth sebesült, Szücs János 46. gye. 12. sz. Makó sebesült, Takács József 46. gye. 9. sz. Apátfalva sebesült, Takács Gyula 46. gye. 9. sz. Makó sebesült, Tóth-Vezér Pál 46. gye. gépfigyverosztak Makó sebesült, Turzó Lajos 46. gye. 12. sz. Magyardombegyháza sebesült, Ve-

nyeresán András 46. gye. 10. sz. Csanádalbertyi sebesült.

— Helyreállt a rendes vonathajrat Szeged-Budapest között. Vasárnaptól már hat vonat közlekedik Szeged és Budapest között, köztük a délben érkező gyorsvonat is, amely tudvalevőleg már jó ideje megszűnt. Az új menetrend a következő: Szegedről indul d. u. 5.15 személyvonat, Budapestre érkezik este 11.10; Szegedről indul éjjel 1.40 személyvonat, Budapestre érkezik reggel 7.30; Szegedről indul reggel 4.18 személyvonat, Budapestre érkezik d. e. 10.45; Szegedről indul d. u. 1.23 személyvonat, Budapestre érkezik este 7.50; Szegedről indul d. e. 9.59 gyorsvonat, Budapestre érkezik d. u. 1.25; Szegedről indul d. u. 3.13 gyorsvonat, Budapestre érkezik este 6.30. Budapest-Szeged között a következő menetrend lép életbe: Budapestről indul d. e. 8.30 személyvonat, Szegedre érkezik d. u. 2.21; Budapestről indul d. u. 12.15 személyvonat, Szegedre érkezik este 6.51; Budapestről indul este 8.05 személyvonat, Szegedre érkezik éjjel 1.14; Budapestről indul este 10.55, Ceglédre érkezik éjjel 1.10 Szegedre érkezik 7.32; Budapestről indul d. e. 8.25 gyorsvonat, Szegedre érkezik d. e. 11.41; Budapestről indul d. u. 2.40 gyorsvonat, Szegedre érkezik este 6.08.

— A rendőrkapitány hatósági husszékot állít fel. Megemlékeztünk már R á k o s y Gyula rendőrkapitányról arról az akciójáról, hogy összeíratta Makó városában a fix fizetésből élők azert, hogy az elviselhetetlen élelmiszer árak végett ezek számára az egy tömegben való bevásárlás által a közlelmiszerbiztosítsa. A rendőrkapitány már gondoskodott arról, hogy a fix fizetéseseknek husseledele biztosítsa. A városi tanácstól elszámolás kötelezettsége mellett 1000 koronát vet fel és ennek egy részén birkát vásárolt. Ezekből már szerdára vágat néhány darabot és azt kiméri a fix fizetéses jelentkezőknek. A többit, ha marad, másoknak adja el. Szerdára még sertést is fog vágatni a rendőrkapitány. Ezenkívül most fáradozik a többi élelmiszerek beszerzésén.

— Meghalt a város legöregebb polgára. Talán még jóval a háboru előtt megemlékeztünk S z e m e s Jánosról, Makóváros legöregebb polgáráról. Elmondottuk akkor az öregről, ki 100 évesnél már akkor is idősebb volt, hogy milyen fürge és ugy szellemi és testi egészségének javában van, mert tulmagas kora dacára még egy évvel ezelőtt szemüveg nélkül olvasta az ujságot. Ez az öreg ember, ki a város legöregebb embere volt, ma életének véghatárához ért. Ma reggel 103 éves korában meghalt. Halálát nem előzte meg hosszas betegség. Csenedesen elaludt. Halála jómódu polgáremberet borított gyászba.

— Táviratozás olaszországi hadifoglyainkkal. Az Olaszországgal való kölesönös forgalomban hadifoglyoknak szóló és tőlük eredő, ugyisintén a vöröskereszt-egyletek központi vezetősége a hadifoglyokat tudósító és gyámolító hivatali közt táviratok a svájci táviratigazgatás közvetítésével ugyanazon a módon válthatók, mint a Franciaországgal való forgalomban. E viszonylatban azonban

egyelőre csakis a francia nyelv használata van megengedve. Egy szó díja 28 fillér. E táviratoknál a válaszfizetés is kiköthető, ez esetben azonban a nemzetközi egyezményben megengedett „Rp. x” rövidített jelzés helyett mindig ki kell írni egész szövegében a „Réponse payée . . . mots” (válasz fizetve . . . szóért) jelzést.

— **Ítélet a szegedi hadsereg-szállítók ügyében.** A szegedi hadseregcsalók ügyében a szegedi törvényszék tizenhét napig tartott főtárgyalás után szombaton hirdette ki ítéletét. A vádlottak a szegedi katonai élelmezési főaktár vezetésével megbízott élelmezési tisztet megvesztegették és így módon a szerződéseknél magasabb egységárak mellett való megkötését, egyes esetekben pedig kisebb mennyiségű vagy silányabb minőségű áruk átvételét eszközölték ki. Egyes vádlottak ezenfelül az élelmezési tisztől lebélyezett katonai fuvarlevelet szereztek meg és azoknak felhasználásával jogtalanul saját áruikat szállították. Ily módon a kincstár tetemes károsodást szenvedett. A törvényszék Kun Rezső vádlottat három évi, Schwarz Henrik, Herzl Lajos és Gerő Armin vádlottakat négy-négy, Gruber Marcel vádlottat öt évi és Gruber Zsigmond vádlottat hat évi fegyház büntetésre ítélte, Schwarz Bélát vesztegetés büntetésének vádjá alól fölmentette. Az élelmezési-tiszt ellen a temesvári hadosztálybíróóság folytatja a bűnvádi eljárást. A hasonló természetű visszaélésekkel terhelt többi tiz vádlott bűnügyében a szegedi törvényszék augusztus 5-ikén kezdi meg a főtárgyalást.

— **Makói hős halála.** Czirbus István makói igazgató-tanítónak is egyik fia a harctéren küzd, ki ma édes apjának levelet írt, melyben egy makói hős katonának a haláláról emlékezik meg. Különböző ifjú Czirbus Istvánnak levele a következő: „Édes jó Apuskám! A tábori posta számunk ismét megváltozott. Nincs hál' Istennek semmi bajom. Ejszakánként vannak csak kemény gyalogsági harcaink. Nappal csak ágyuharc van és nem igen mutatjuk magunkat. A tegnapi ágyuharcban elesett a legvittebb zugsfürere a 13-ik századnak, egy makói fiú, Kis Tóth Ferenc, két vitézségi érme volt, egy kis és nagy ezüst. Derék fiú volt, tegye ki apus az újságba úgy halt meg, mint hős. Monte-Casenovónál van eltemetve. Megérdemelte, hogy írjanak róla, ha szülei címét tudnám, kiméletesen értesíteném. A szemem láttára vágta a gránát agyon. Engem ne féltsenek, én nem halok meg. Istenben bízom s emberaim szeretnek. Isten veletek. Csókol, ölel mindannyiőtököt Pista.”

— **Csalók kizárása a közszállításokból.** Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki a közszállításokból való kizárás megállapító jogerős bírói ítéleteknek a kereskedelemügyi miniszterrel való közlése tárgyában. A rendelet szerint a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűncselekmények, különösen a hadiszállítások körül elkövetett visszaélések megtorlásáról szóló 1915. XIX. t.-c. 13. §-a értelmében a törvény 3. §-a szerinti büntetendő bűntettek esetében a bíróság az 1907. III. t.-c. 15. §-ában említett kizárás is elrendelheti. A miniszter felhívja a

kir. törvényszékeket, hogy azokat a jogerős bírói ítéleteket, amelyek az idézett szakasz alapján kizárást állapítanak meg, a kereskedelemügyi miniszterrel mindenkor sürgősen közölgjék.

— **A rendőrkapitány felhívása.** Mindazon fix fizetésből élő makói lakosok, akik magukat kedvezményes élelmicikkek beszerzésére előjegyeztették, igazolványukat a mai naptól kezdve a rendőrségi iktató-hivatalban átvehetik.

— **Anyakönyvi hírek.** Házas-ságot kötöttek: Sóki István Kiss Rozáliával. Elhaltak: Molnár István 73 éves, Pöcze János 75 éves, Genda Erzsébet Földházy Ferencné 71 éves korában.

— **URÁNIA a Hollósy Kornélia színházban.** „Attak — Jönnek a Vörös ördögök” a címe annak a szenzációs háborus kinemaszkeccsnek, melyet a budapesti Omnia színház tagjai mutatnak be e óh 27-én kedden este 6 órakor a mozi helyárrakkal és fél 9 órakor a rendes színházi helyárrakkal az Uránia, illetve a Hollósy Kornélia színházban. Valóban ügyes ötlete volt a színház igazgatóságának, hogy ezt az országiszerte híres kinemaszkeccset közönségünknek megszerezte. A szkeccs vitéz huszáraink bravuros harci dicsőségét ábrázolja, amint a muszkákat üzik, kergetik és bekerítik. A gyáva, de szájhős kozák kapitány szerepében De és y Alfrédot lesz részünk megismerni, ki a pesti közönség dédelgetett kedvence, nemkülönben a legszebb film színészünk, a magyar Psylander. A többi szerepek is a fővárosi művészek kezében vannak, u. m. Krasznay Aranka, Bányai Irén, Majtényi László és Forgács Antal. Jegyek előjegyezhetők a pénztárnál.

— **Jön az Excelsior.** Már egy hete kis vörösbetűs falragasz hirdeti, hogy „Jön az Excelsior”. A világ leghatalmasabb filmalkotása. Igazán köszönettel tartozunk mi makóiak is az „Uránia-mozi” igazgatóságának, hogy ilyen kiváló, elsőrangú, világhírű dolgokat mutat be a közönségnek és nem mint más sok helyen a mozitulajdonosok ócska ólósó műsorral kápráztatják a népet. Az „Uránia” igazgatósága mindenkor csak slágerekkel dolgozik, mert az a főcélja, hogy a közönség semmi nézen nevezendő kifogást ne találhasson.

Végefelé jár a moratórium

Bírák fognak dönteni a halasztások fölött

A kormány április elsején léptette életbe a hatodik moratórium rendeletet, amelyben azt a kijelentést tette, hogy a moratórium július 31-én megszűnik. Ez a határidő innen-onnan eltelik már, azonban a kormány még mindig nem tájékoztatta a kereskedelmi és gazdasági köröket, hogy moratórium megszüntetését akarja keresztülvinni. Március végén, mikor a jogi és gazdasági körökben a moratórium megszüntetésének a kérdése felmerült, a kormány részéről azzal nyugtatták meg az

érdekelteket, hogy a moratórium megszüntetése tulajdonképpen csak azt jelenti, hogy a halasztás formája lesz más.

Eddig ugyanis halasztást kapott mindenki a tartozásainak bizonyos nemére aszerint, hogy a tartozása mikor járt le, milyen címen keletkezett — július 31. után a bírói halasztás rendszerére térnek át, ahol az adós vagyoni viszonyainak a mérlegelésével a bíró mondja meg, hogy ki és milyen halasztásra tarthat igényt. Ez a módja a halasztás adásnak Németországban már a háboru eleje óta érvényben van, épp ott, ahol a gazdasági életben már egészen be is illeszkedett, igen jól bevált.

A moratórium első két hetétől kezdve két hónapoként szűkítették nálunk is terjedelmét, mert a háborus krízisben tűnt ki, hogy ebben az országban olyan gazdasági erő van, melyet a békés évtizedekben senki nem vett észre és a háborus hetek újabb és újabb tanulságai bizonyították be, hogy az ország fizetőképességét a válság nem érintette annyira, mint amennyire számították. Az őstermelőknek továbbá a kereskedők bizonyos körének a fizetőképessége pedig ebben a válságban egyenesen fokozódott úgy, hogy a földművelők, átlattenyésztők, élelmiszerkereskedők, meg a hadseregszállítók a halasztásra nincs is szükségük.

Az pedig a többi osztályoknak érdeke, hogy ezek halasztásban ne részesüljenek és forgalomba kerüljenek azok a tőkék, amelyek így improduktíve hevernek.

A közönség figyelmébe

Hogyan kell kérni a sebesültek áthelyezését?

A katonai kórházak vezetőségéhez napról-napra tömegesen érkeznek kérvények, amelyekben sebesültek hozzátartozói kérik, hogy más város kórházában fekvő betegek Makóra helyeztessenek át.

Természetes dolog, hogy a kérelmek mindenkor hatalmas indokkal vannak támogatva és oldalakon át érzélegnek, hogy meg-hassák az illetékes körök szívéit.

Feltűnt, hogy gyámoltalan aszszonyok, szegény emberek hosszan stilisált, kaligrafikusnak vagy éppen irt kérvényeket adnak be ebből a célból s kiderült, hogy élelmes, de lelkiismeretlen emberek kisebb nagyobb összegeket csalnak ki ilyen kérvények megírásáért a tanácstalan kérelmezőktől.

Éppen ezért közöljük, hogy az ilyen kérvényeket elég egy levélpapíron megindoklás nélkül következő formában megírni:

„X. Y. kéri, hogy Z. Z. sebesült, aki jelenleg a . . . i kórházban fekszik, a makói tartalék-kórházba helyeztessék át.

Egy szóval sem kell több. Aki hosszú kommentárokat fűz kérelméhez, az csak megnehezíti és késlelteti a kérvény elintézését.

Aki pedig az elfajta kérvények

„szerkesztéséért” pénzt kér, azt fel kell jelenteni.

Ha valaki még ezt a pár sort nem tudja megírni, annak mi a „Makói Független Ujság” szerkesztőségében a legnagyobb készséggel írjuk meg azt — természetesen díjtalanul.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(957)

103. fejezet.

Márta halála.

Pétsy tehát Windsorba sietett és esakhamar megtalálta a nyaralót, melyben az Hosvay család lakik.

Képzeltető, mily örömmel fogadta őt Tekla. Amint őt az inas bejelenté, sugárzó arccal jött elejébe és meleg kézszorítással üdvözölte őt.

— Reményem, Mártát is elhozta! mondá szomorú fohással. Azt hittem, önök talán adhatnak nekem valami utbaigazítást.

Csakhamar előjött a tábornok is, ki Pétsy Dénest inkább hírből ismerte, mint látásól. A két apa kezét fogott egymással.

— Tábornok ur! mondá Dénes, ön már czélnál van, mert egy-sítve van leányával. . . . azonban az enyémtől el vagyok szakítva. Azt hittem, hogy önöktől talán megtudhatok valamit, de úgy látom, hiába jöttem ide.

A tábornok is felfohászodott.

— Ön bizonyára esodálkozni fog, hogy engem vömnél talál! mondá. Multjának minden szennyét ön ismerheti legjobban! De hát mit tehettem? Leányom kedvéért meg kellett, hogy bocsássak neki.

— Meg is érdemli, atyám! Hiszen láthatad, hogy megjavult.

— Jó, jó lányom! Ha én nem lennék gróf és tábornok, hanem csak egyszerű nyárspolgár, nem sokat törödném a dologgal. De katonai rangom nem engedi, hogy ilyen multu embert magam körül tőrjek, annál kevésbé atyafiságos viszonyba lépjek vele. Azért nem is merek haza menni.

(Folyt. köv.)

Holnap, kedden este
halpaprikás
Perneczky Imrénél

Kiadó föld.

Bogárázóban lévő egy és fél fertály tanyaföldem több évre kiadó, Biró Pál szomszédságában. Értekezni lehet Vásárhelyi-utca 65. szám alatti tulajdonossal.

POÓR ENDRE
gyógyászattól kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható arcfaltalan szer, szeplő, rákfolt, arc- és kézvereség és mindenféle bőrtisztítási eszköz ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajlító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona. Vilma szappan 70 fill. Hajlító 1 korona. Ajánljuk azoknak is, akiknél a bőrükön az arcfaltalan hatást kell éreztetni.

10 klg. KÉKKŐ
kapható:
IRITZ MIKSÁNÁL.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot, megtalálja benne amire szükség van.

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

HERE SZÉNA és MARIHÁNAK való, valamint **herésárpa-szalma** kapható **IRITZ MIKSÁNÁL** olcsó árban.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG”-ba.

Labápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus 1.50 Pára-pasta 1 tubus 1.50

megkönnyebbit a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:
Popper Gyula drogériájában, Főtér.
Tábori postacsomagban küldhető

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a **KUDAR-féle**

antiseptikus és aromikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okoskezelés mellett az **Ideál-arckenőcsöt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszerárterében szerezhetők be.

Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Mindenki örül, mert

napról-napra megújuló győzelmeink csak örömmel tölthetnek el mindenkit. Mindennap egy lépéssel közelebb jutunk a nagy háború befejezéséhez és minde nnap egy lépéssel közelebb ahhoz, hogy a nagy munka megjelenhessen. Kiadóhivatalunk nagy súlyt helyez arra, hogy

kifogástalan, izléses munka

legyen, mit csak úgy érhetünk el és csak úgy lesz értékes mindenki előtt a munka, ha azt hőseink arcképeinek százai díszítik. Mindenki ösmerje tehát kötelességének hozzátartozója arcképet elhelyeztetni a hősök arckép-albumában, mert egy hősünk arcképének sem szabad hiányozni ebből a díszes albumból.

Még mindig fogadunk el fényképeket!